

Pedagogická fakulta Univerzity Palackého Olomouc
Katedra hudební výchovy

**Hra na elektronické klávesové nástroje ve školním
vzdělávacím programu pro umělecké obory ZUV**

Diplomová práce

Autor práce: Mgr. Vít Krejčík
Vedoucí práce: MgA. Ladislav Pulchert, Ph.D.

Olomouc 2012

Děkuji MgA. Ladislavu Pulchertovi Ph.D. za odborné a metodické rady,
trpělivost při vedení práce, učiteli v ZUŠ Kroměříž, Napajedla, Rýmařov a editeli ZUŠ
Moravský Beroun za informace, díky kterým mi bylo umožněno a za poskytnuté materiály.
Děkuji manželce za podporu při studiu a při psaní této práce.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně pod vedením MgA. Ladislava Pulcherta Ph.D. K práci jsem použil literatury a pramenů uvedených v seznamu literatury.

V Olomouci dne 27.3.2012

.....

Obsah

Úvod	7
1 Hudební nástroje a elektronika	8
1.1 Elektronické nástroje z pohledu historie	9
1.2 Zařazení elektrických a elektrofonických nástrojů v systému klasifikace hudebních nástrojů	9
1.3 Elektrofony	10
1.4 Elektromechanické nástroje	11
1.4.1 Elektricky poháněné nástroje	11
1.4.2 Elektricky ovládané nástroje	11
1.4.3 Elektrostaticky snímané nástroje	11
1.4.4 Piezoelektricky snímané nástroje	12
1.4.5 Elektromagneticky snímané nástroje	12
1.4.6 Nástroje s rotačními elektromagnetickými generátory	13
1.4.7 Kombinované nástroje	13
1.5 Elektronické nástroje	14
1.5.1 Analogové elektronické nástroje	14
1.5.2 Digitálně řízené analogové elektronické nástroje	15
1.5.3 Digitální elektronické nástroje	16
1.6 Základní informace o MIDI	17
2 Od teorie k praxi	18
3 Rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání	20
3.1 Vymezení rámcového vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání v systému kurikulárních dokumentů	21
3.2 Cíle základního uměleckého vzdělávání	21
3.3 Klíčové kompetence v základním uměleckém vzdělávání	22
3.4 Struktura rámcového vzdělávacího programu	22
3.5 Vzdělávací zaměření v hudebním oboru	21
3.5.1 Charakteristika vzdělávacího zaměření	21
3.6 Vzdělávací zaměření Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba	24
3.6.1 Očekávané výstupy v modulu hra na elektronické klávesové nástroje a jejich ovládání	24

3.7 O ekávané výstupy ve vzdávacím zamění hra na klávesové nástroje	25
3.8 O ekávané výstupy ve vzdávacích oblastech recepce a reflexe hudby ..	26
3.8.1 O ekávané výstupy pro I. stupeň základního studia	26
3.8.2 O ekávané výstupy pro II. stupeň základního studia	27
4 Hra na elektronické klávesové nástroje	28
4.1 Použití elektronického nástroje bez použití automatického doprovodu	29
4.2 Využití elektronických klávesových nástrojů se zabudovaným elektrickým doprovodem	29
4.3 Výstupy ve školním vzdávacím programu ve vzdávacím zamění Hra na EKN	30
4.3.1 První stupeň základního studia na ZUŠ	30
4.3.2 Druhý stupeň základního studia na ZUŠ	40
4.4 Uební plány ve studijním zamění Hra na EKN a jejich ovládání ..	45
4.4.1 Příklady uebních plánů pro 1. a 2. stupeň	45
5 Vzdávací zamění Hra na klávesové nástroje	48
5.1 Studijní zamění hra na klavír, charakteristika studijního zamění..	49
5.1.1 O ekávané výstupy 3. ročníku základního studia I. stupně ..	49
5.1.2 O ekávané výstupy 7. ročníku základního studia I. stupně ..	51
5.1.3 O ekávané výstupy 4. ročníku základního studia II. stupně ..	51
5.2 Schéma studia	51
5.2.1 Schéma studia v modulu A	52
5.2.2 Schéma studia v modulu B	52
5.3 Uební plány	53
5.4 O ekávané výstupy	55
5.4.1 Modul A	55
5.4.2 Modul B	60
6 Absolventské výkony žáků ZUŠ ve studijním zamění Hra na EKN a Hra na klávesové nástroje (klavír)	62
6.1 Programy některých absolventských vystoupení žáků ZUŠ	63
6.1.1 Hra na EKN, 4. ročník I. stupně	63
6.1.2 Hra na EKN, 4. ročník II. stupně	65
6.2.1 Hra na klavír 7. ročník I. stupně	66
6.2.2 Hra na klavír 4. ročník II. stupně	67

7 Elektrické klávesové nástroje používané p i výuce na ZUŠ	68
8 Nástin dalšího možného vývoje výuky na ZUŠ v oblasti vzd lávacího zam ení Elektronické zpracování hudby	74
Záv r	77
Resumé	78
Seznam literatury	79

Úvod

Jsem absolventem střední odborné školy – konzervatoře, oboru hra na bicí nástroje. Když jsem po několika letech profesionální umělecké dráhy absolvoval vysokou školu pedagogického směru, volil jsem, jestli se nadále vnovat hudbě nebo se dát na dráhu pedagoga. Volil jsem i s ohledem na rodinu druhou z možností, ale nevzdálil jsem se hudbě zcela. Stal jsem se učitелеm na základní umělecké škole. Pro však následné další magisterské studium oboru Hudební výchova v kombinaci s hrou na klavír? Mimo zvýšení kvalifikace a tím relativního usnadnění pohybu na trhu práce bylo mou hlavní motivací být nadále nejen pedagogem, ale i studentem, tím, kdo hledí vzhledem k autoritám, bez zábrán vstupuje do prostředí z akademického prostředí.

V současné praxi na základních uměleckých školách zažíváme velký nárůst zájmu žáků o hru na elektrické klávesové nástroje. A pokud se v praktické přípravě učí hudebníci na klavír, výuku hry na elektrické klávesové nástroje (dále jen EKN) sledují. A to s ohledem na nedostupnost odborného vzdělávání učitelů hry na EKN.

Ve své diplomové práci se budu zabývat postavením výuky hry na EKN, a to ve školním Rámcovém vzdělávacím programu, který v současné době nabíhá, respektive Školním vzdělávacím programu. Na vybraných základních uměleckých školách jsem provedl průzkum o formách a náplni výuky hry na EKN a jejich postavení ve Školním vzdělávacím programu.

V závěru práce se pokusím navrhnout některé alternativy výuky a využití EKN ve výuce na základních uměleckých školách.

1

Hudební nástroje a elektřina

1.1 Elektronické nástroje z pohledu historie

„Celá historie vývoje hudebních nástroj je historií hledání a zdokonalování mechanismů, prostředků a principů pro vytváření hudby s cílem zlepšit jejich zvuk, zvýšit rozsah nebo hlasitost, usnadnit hru, získat nové zvukové barvy nebo dosáhnout dalších možností výrazu.

Existující nástroje se upravují a vznikají nové, používají se netradiční techniky hry, jako nástroje slouží netradiční podmínky a zvyky se vytvářejí zcela novými postupy“.¹

Při výzkumu elektřiny v 18. a 19. století si fyzikové povšimli, že některé elektrické jevy lze použít pro vydávání zvuku. Následujícími pokusy vznikly první elektromechanické hudební nástroje.

1.2 Zařazení elektrických a elektrofonických nástrojů v systému klasifikace hudebních nástrojů

Na počátku minulého století vytvořili muzikologové Erich Moritz von Hornbostel a Curt Sachs systém jednotné klasifikace hudebních nástrojů z celého světa. V jejich říselném systému je každý nástroj označen říselným kódem. První říselo označuje hlavní skupinu nástrojů podle fyzikální podstaty tvoření tónů:

- a) idiofony – samozvukové
- b) membranofony – blanozvukové
- c) chordofony – strunné
- d) aerofony – vzduchové
- e) elektrofony – elektrické

Následující říselá označují podskupinu podle způsobu hry, základních principů jeho stavby a další bližší specifikace.

Hornbostel-Sachsova systematika se stala a dodnes, s n kterými pozdějšími doplňky, je nejrozšířenějším systémem klasifikace hudebních nástrojů.

---

¹ Guštar M., Elektrofony. Praha: Uvnit, 2007. ISBN 978-80-239-8446-0

1.3 Elektrofony

Elektrofony rozdíluje Hornbostel. Sachs v systém na nástroje:

- a) elektroakustické
- b) elektronické

Jejich další třídění i používaná terminologie jsou nejednotné. Označení elektrické se ustálilo pro označení nástrojů s mechanickými generátory, snímání a elektronickým zpracováním signálu - například elektrická kytara a elektrické piano.

Pod označení elektrofonické hudební nástroje lze zařadit elektronické i elektromechanické varhany.

Zvláštní kapitolou jsou nástroje s automatickým doprovodem, které bývají označovány jako keyboardy. V praxi se ustálil pro tyto nástroje pojem "samohrajky". Mezi těmito nástroji lze nalézt velmi jednoduché nástroje, spíše hračky, ale i velké profesionální nástroje, aranžéry, určené k náhradě celého orchestru jedním hudebníkem. Všechny tyto nástroje bývají vybaveny systémem pro generování rytmického doprovodu, harmonií a stylů. Jeden hudebník tímto vytváří iluzi většího hudebního tělesa.

Také vžitý název samohrajky lze vyložit dvěma způsoby:

- a) nástroj, který hraje sám
- b) nástroj, který ovládá sám jeden hudebník

Jako elektrická piana jsou označovány nástroje elektromechanické s mechanickými kmitajícími elementy a elektrickým snímáním.

Elektronická piana jsou nástroje, u nichž je zvuk elektronicky syntetizován. Mezi tyto se řadí první analogové nástroje určené jako náhrada akustických nebo elektrifikovaných nástrojů.

Digitální piana jsou nástroje určené jako náhrada akustických nebo elektrifikovaných nástrojů a používají samplované zvuky reálných nástrojů.

1.4 Elektromechanické nástroje

1.4.1 Elektricky poháněné nástroje

U těchto nástrojů slouží elektřina pouze jako zdroj energie. Elektricky poháněné nástroje obsahují vždy nějaký elektromechanický převodník.

Do této kategorie nástrojů patří například:

varhany s elektrickým dmychadlem

Peerles Coin Piano (1898)

1.4.2 Elektricky ovládané nástroje

U těchto nástrojů slouží elektřina pro řízení přenosu mechanické energie ke zvukovým generátorům. Elektrické ovládání umožňuje dálkové řízení nástrojů, ale také záznam, reprodukci a automatizaci hry.

Na počátku 80. let minulého století byl uveden do praxe standardní digitální komunikační protokol MIDI (Musical instrument digital interface). Více o MIDI pojednám v samostatné kapitole.

Mezi elektricky ovládané nástroje lze zařadit například:

Clavesin électrique (1760)

Elektromechanické piano (1867)

Piano player (1976)

Bosendorfer SE (1985)

Disklavier (1989)

Playola (1997)

1.4.3 Elektrostaticky snímané nástroje

Jsou to elektrifikované nástroje s mechanickými generátory, jejichž kmity jsou snímány elektrostatickými snímači. Jako generátory slouží například struny, jazýčky, tyče a podobně.

Elektrostatické snímače jsou velmi jednoduché. Jako snímací elektroda může sloužit téměř libovolný vodič umístěný do blízkosti kmitající části nástroje.

Mezi elektrostaticky snímané nástroje patří například:

Miessner elektronické piano (1932)

Elektrochord (1932)

Rhodes pre-piano (1946)

Wurlitzer piano (1954)

Pianet (1962)

1.4.4 Piezoelektricky snímané nástroje

V této skupině nástrojů jsou uvedeny elektrifikované nástroje s mechanickými generátory, jejichž kmity jsou snímány snímači pracujícími na piezoelektrickém principu.

Jsou to například:

„Electric grand piano CP 60,70,80 (1977)

Kawai EP 608,705, 308 (1980)

1.4.5 Elektromagneticky snímané nástroje

Jsou to elektrifikované nástroje s mechanickými generátory, jejichž kmity se snímají elektromagnetickými snímači. Jako generátory mohou sloužit stejné mechanické soustavy jako u akustických nástrojů. Nejčastěji struny, jazýčky, tyče atd.

Základem elektromagnetických snímačů je permanentní magnetické pole. V tomto poli kmitá kovová část nástroje, jejímž pohybem dochází k deformaci magnetického pole. Ve vodiči umístěném v proměnlivém magnetickém poli je indukován střídavý proud, jehož časový průběh odpovídá časovému průběhu změny magnetického pole, a tedy i časovému průběhu mechanických kmitů pohyblivé části nástroje.

Mezi tyto nástroje patří například:

Neo-Bechstein Piano (1931)

Klavír Vivi-tone (1934)

Resonet- elektrické piano (1940)

Baldwin- elektropiano (1960)

Pianotron Selmer (1963)

Rhodes piano (1963)

Fender piano (1963)

Clavinet (1964)

Pianet T

Pianet M (1976)

1.4.6 Nástroje s rotačními elektromagnetickými generátory

Jsou to elektromechanické nástroje, které obsahují elektromechanické generátory s elektromagnetickými snímači a rotujícími mechanickými prvky, jejichž rotací vznikají periodické změny magnetického pole. Základní částí generátoru bývají rotující disky nebo válce s pravidelně uspořádanými výřivky. Tento princip generování tónů je znám již od 19. století, kdy jej popsal fyzik Charles Edouard Joseph Delezenne (1838).

Mezi tyto nástroje patří zejména:

Varhany Hammond (1934)²

Varhany Mastersonic (1949)

Varhany Pastorale (1969)

1.4.7 Kombinované nástroje

Jsou to nástroje, které kombinují mechanické, elektromechanické a elektronické principy generování zvuku.

Mezi tyto nástroje patří například:

Manuela EMP34

Rhodes Piano Mark 3 EK10 (1982)

---

² A byly varhany Hammond poprvé vyvinuty jako náhrada pneumatických varhan, našli uplatnění zejména v jazzové, rockové a populární hudbě. Během 40 let bylo vyrobeno přes 2 miliony varhan Hammond. Mezi hráče na Hammondovy varhany patří například John Medeski, Marián Varga, John Evan, Keith Emerson.

1.5 Elektronické nástroje

1.5.1 Analogové elektronické nástroje

Elektronické nástroje generují zvukové kmity bez použití mechanických pohyblivých dílů. Jejich generátory vytvářejí elektrické kmity pomocí elektrických obvodů. U analogových nástrojů jsou generované a dále zpracovávány spojitě elektrické kmity pomocí analogií kmitů zvukových.

První list elektronický nástroj, který lze považovat za hudební, sestrojil fyzik William Du Bois Duddel roku 1899. Ve 20. letech minulého století bylo vytvořeno mnoho monofonních nástrojů a staly se instrumentálně využívaným i skladateli vážné hudby.

Na přelomu 20. a 30. let se objevují první použitelné polyfonní nástroje. V průběhu 40. a 50. let se tyto nástroje již běžně používaly a jejich výrobou se začaly zabývat velké množství firem.

Mezi analogové elektronické nástroje patří například:

Etherphone (1920)

Theremin

Theremenvox

Martenotovy vlny (1928)³

Klávesový theremin (1930)

Grosstonorgel (1936)⁴

Ondioline (1941)

Varhany Artisan (1947)

Varhany Estey (1955)

---

³ Pro Martenotovy vlny bylo napsáno množství skladeb a nástroj byl použit ve skladbách například Pierra Bouleze, Oliviera Messiaena, Edgarda Varese, Dariuse Milhauda, Arthura Honeggera, Bohuslava Martinů. V oblasti nonartificiální hudby nástroj použily na deskách například Radiohead.

⁴ Tento nástroj byl použit poprvé při zahájení olympijských her v Berlíně 1936

Varhany Gulbransen(1957)
 Electro theremin(1958)
 Yamaha Electone (1959)
 Tubon (1966)
 RMI Electra piano (1967)
 Roland SH 1-9 (1973)
 Mini KORG 700 (1973)
 Yamaha GX1 (1974)
 Yamaha SY1,2 (1975)
 Yamaha CP20 (1979)
 Delicia Mini (1979)⁵
 Vermona Synthesizer (1983)
 Ondea (1999)⁶

1.5.2 Digitálně řízené analogové elektronické nástroje

Digitálně (číslicov) řízené analogové elektronické nástroje se objevily poprvé v 70. letech minulého století, jejich největší rozkvět však spadá do let 80.

S pomocí digitálních obvodů je u těchto nástrojů možné ovládat většinou potlačitel generátorů. S rozvojem mikroprocesorů a pamětí bylo umožněno ukládání mnoha parametrů popisujících signálové cesty i různé nastavení zvukových obvodů. U těchto nástrojů již odpadá zdlouhavá příprava nastavení parametrů zvuku, která omezovala uplatnění nástrojů při koncertních vystoupeních.

Mezi tyto nástroje patří například:

Korg PS 3200 (1978)
 Roland Jupiter 4(1978)
 Korg Trident (1979)
 Oberheim OB 8 (1979)
 Memorymoog (1982)
 Roland Juno 6 (1982)
 Korg Poly 800 (1983)

---

⁵ Tento nástroj vyráběla firma SHN Hradec Králové v závodě v Hořovicích.

⁶ Jedná se o nejnovější verzi Martenotu

1.5.3 Digitální elektronické nástroje

Experimentální digitální systémy se začaly objevovat v 70. letech minulého století a v jejich druhé polovině byly vyvinuty první zcela digitalizované syntetizéry a samplery. Hranice mezi syntetizéry a samplery není u mnoha nástrojů zcela jasná. Nástroje obě metody kombinují.

Plně digitální syntetizér Yamaha DX7 se stal pro svou přijatelnou cenu a v té době netradiční zvukové možnosti nejpoužívanějším nástrojem po mnoho let.

V polovině 80. let byly uvedeny na trh první plně digitální samplery a metoda přehrávání předem uložených zvukových vzorků se stala základní metodou generování zvuku u většiny nástrojů.

Na počátku 21. století s rozvojem osobních počítačů softwarové nástroje velmi často nahrazují zvukové moduly a ve velké míře je vytlačují z trhu.

Mezi tyto nástroje patří zejména:

Yamaha GS1 (1982)

Yamaha DX7 , DX5 (1983)

Yamaha PF80 (1983)

Kurzweil K250 (1984)

Kurzweil K2000 (1990)

Casio CZ1000 (1985)

Akai S1000 (1986)

Roland D50 (1986)

Kawai K5 (1987)

Korg M1 (1988)

Kawai K4 (1989)

Roland JP8000 (1997)

Korg SP500 (1999)

Roland JunoD (2004)

1.6 Základní informace o MIDI

V kapitole o elektricky ovládaných nástrojích byl zmíněn termín MIDI. Tato zkratka vychází z anglického termínu Musical Instrument Digital Interface.

Uvedení tohoto digitálního komunikačního protokolu do praxe se stalo novým impulzem v užívání elektricky ovládaných nástrojů. Počátky sahají do 80. let minulého století.

MIDI umožňuje spolupráci zařízení od různých výrobců, propojování nástrojů do větších skupin a jejich řízení, přenos dat v jednotném formátu. Návrh MIDI normy publikoval v roce 1981 Dave Smith. Norma byla přijata v roce 1983.

Přenos po MIDI kabelu je jednosměrný. Vstup vysílá se je označen MIDI IN, výstup MIDI OUT. Pro zapojení zařízení do obou směry se užívá MIDI THRU. Zde se zobrazují stejná data jako na vstupu MIDI IN.

MIDI protokol se stále vyvíjí. V roce 1988 byl definován formát Standard MIDI File pro přenos souborů se skladbami ve formátu MIDI mezi různými počítači a sekvencery.

V roce 1991 byl doplněn General MIDI standard, který definuje uspořádání zvukových barev v MIDI souborech. Skladby vytvořené v souladu s GM standardem budou pak na všech kompatibilních nástrojích moci znít stejně. Standard GM modifikovala dále:

a/ firma Yamaha (XG)

b/ firma Roland (GS)

MIDI protokol má mnohá omezení pramenící zejména z nízké přenosové rychlosti a malého počtu kanálů. I proto stále vznikají návrhy nových protokolů například:

ZIPI (Zeta Instrumental Processor Interface)

OSC (Open Sound Control)

mLan (Music Local Area Network)

HD MIDI (High Definition MIDI)

MIDI protokol se stal během krátké doby součástí téměř všech elektronických hudebních nástrojů. Mnohé jsou vyráběny jen jako zvukové moduly, jiné se objevují jen jako řídicí klaviatury a ovladače bez zvukových generátorů. MIDI rozhraní nabízí řadu možností, jak při koncertní i studiové činnosti využívat řadu vzájemně propojených nástrojů a přístrojů.

2

Od teorie k praxi

Jak jsem se v úvodu zmínil, jsem u itelem v ZUŠ. Pracovní náplň mám poměrně pestrou. Část úvazku mi tvoříinnost korepetitora, část u itele oboru Hra na bicí nástroje a část u itele Hry na klavír a Hry na elektrické klávesové nástroje (EKN). Díky této ší i záběru mohu dobře pozorovat trendy v p ístupu žák ů, rodi č i ve ejnosti k výuce na ZUŠ. Pohle ůme do praxe.

Sám se snažím, aby žáci p edm tu Hra na klavír i Hra na EKN byli v p ístupu ke vzdělání rovnoprávní. Zásadní z tohoto pohledu je časová dotace, kdy žáci p edm tu Hra na klavír mají plnohodnotnou hodinovou dotaci na individuální výuku, žáci p edm tu Hra na EKN mohou být zařazeni do výuky ve skupinách.

Protože většina rodi č p ívede do ZUŠ děti v útlém věku (i když v mé třídě mám i starší žáky), i v p edm tu Hra na EKN se zabýváme po átky klavírní techniky a k ovládnutí nástroj ů, jejich pokročilejších funkcí a pop ípad ě spolupráci s PC se dostaneme až ve vyšších ro nících, pokud věc n ěkdy.

Posu ůme tedy, zda tento stav n ějakým způsobem eší Školní vzdělávací programy nebo jde jen o jinou formu zpracování p ívodních osnov. Ty p edm t Hra na EKN ne ešily.

V dalším textu si p ípomeneme strukturu Rámcového vzdělávacího programu a na p íkladech zpracovaných Školních vzdělávacích program ů si ukážeme, kam nás RVP sm ůje. Pro názorn ější náhled na situaci porovnáme zam ěnění Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba se zam ěněním Hra na klávesové nástroje (klavír), v etn kvantitativního srovnání na p íkladech absolventských výkon ů.

Rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání

3.1 Vymezení rámcového vzdělávacího programu pro základní umlecké vzdělávání v systému kurikulárních dokumentů

"Na základě koncepce vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v České republice zakotvené v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, se ve vazbě na evropskou dimenzi ve vzdělávání do vzdělávací soustavy zavádí nový systém kurikulárních dokumentů, které jsou tvořeny na státní a školní úrovni. Státní úroveň v systému kurikulárních dokumentů představují Národní program vzdělávání a rámcové vzdělávací programy (dále jen RVP). RVP vymezují závazné rámce pro jednotlivé obory vzdělávání. Školní úroveň představují školní vzdělávací programy (dále jen ŠVP), podle nichž se uskutečňuje vzdělávání v jednotlivých školách.

Pro základní umlecké vzdělávání se vydává Rámcový vzdělávací program pro základní umlecké vzdělávání (dále jen RVP ZUV), na jehož základě si každá škola vytváří svůj ŠVP."⁷

3.2 Cíle základního umleckého vzdělávání

Rámcový vzdělávací program stanovuje pro základní umlecké vzdělávání tyto cíle:

- utvářet a rozvíjet klíčové kompetence žáků, kultivovat tím jejich osobnost po stránce umlecké a motivovat je k celoživotnímu učení
- poskytnout žákům základy vzdělání ve zvoleném umleckém oboru s ohledem na jejich potřeby a možnosti
- připravit žáky po odborné stránce pro vzdělávání ve středních a vyšších odborných školách umleckého nebo pedagogického zaměření a na konzervatořích, případně pro studium na vysokých školách s umleckým nebo pedagogickým zaměřením
- motivovat žáky k učení a spolupráci vytvořením příznivého sociálního, emocionálního a pracovního klimatu

---

⁷ RVP pro ZUV. Praha: VUP.

3.3 Klí ové kompetence v základním um leckém vzd lávání

Tyto specifické kompetence jsou definované v rámcovém vzd lovacím programu jako obecné pro všechny obory základního um leckého vzd lávání. Podstatou základního um leckého vzd lávání není absolutní dosažení klí ových kompetencí, ale stálé sm ování k nim.

Klí ové kompetence jsou:

- a) kompetence k um lecké komunikaci
- b) kompetence osobnostn sociální
- c) kompetence kulturní

3.4 Struktura rámcového vzd lovacího programu

V tomto dokumentu je každý jednotlivý um lecký obor základního um leckého vzd lávání charakterizován a stručn popsán jeho význam. V dokumentu jsou definovány pravd podobné o ekávané výstupy. Vzd lovací obsah hudebního oboru je len n do dvou oblastí, které jsou vzájemn provázány:

- a) hudební interpretace a tvorba
- b) recepce a reflexe hudby

ad a) v této oblasti žák získává elementární znalosti a dovednosti ve h e na nástroj, zp vu nebo kompozici

ad b) v této oblasti je umožn no žákovi navázat na oblast interpretace a tvorby a dále se innostním pojetím výuky vzd lávat v hudb v širším pojetí. Cílem je vychovat pou eného interpreta a poslucha e, který bude schopen kriticky zhodnotit um lecké dílo a bude schopen ho vnít n prožít. Pro tuto oblast je ur en zejména p edm t hudební nauka.

V p ípad hudebního oboru, se kterým se budeme v této práci setkávat, je vzd lovací obsah složky rozd len do tzv. vzd lovacích zam ení a modul .

V další ásti rámcového vzd lovacího programu - rámcový vzd lovací plán, je p esn stanovena asová dotace pro daný obor.

3.5 Vzdělávací zaměření v hudebním oboru

hra na klávesové nástroje

hra na smyčcové nástroje

hra na dechové nástroje

hra na strunné nástroje

hra na bicí nástroje

sólový zpěv

sborový zpěv

elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba

hra na akordeon

hra na dudy

hra na cimbál

skladba

Pro každé z těchto zaměření rámcový vzdělávací program stanovuje očekávané výstupy na konci sedmého ročníku prvního stupně a čtvrtého ročníku druhého stupně. Tyto výstupy představují závazné minimum, které je ověřitelné. Toto minimum může být dle individuálních schopností a možností žáka překročeno.

Očekávané výstupy na konci třetího ročníku prvního stupně jsou orientační a nemají závazný charakter. Pro přípravné studium si vytváří výstupy každá škola samostatně.

3.5.1 Charakteristika vzdělávacího zaměření

V této práci se přibližně setkáme se dvěma vzdělávacími zaměřeními a to:

a) vzdělávací zaměření hra na klávesové nástroje

b) vzdělávací zaměření elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba.

3.6 Vzdělávací zaměření elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba

Toto zaměření je do rámcového vzdělávacího programu zakomponováno v souvislosti s velkým vývojem elektronických hudebních nástrojů a reaguje tak na změnu přístupu ke zvukové tvorbě. Toto vzdělávací zaměření je vnitřně členěno do tzv. modulů:

- a) hra na elektronické klávesové nástroje a jejich ovládání
- b) technika záznamu, zpracování a reprodukce zvuku
- c) tvorba hudby prostřednictvím digitálních technologií.

V modulu hra na elektronické klávesové nástroje, který je pro tuto práci stěžejní, je podle rámcového vzdělávacího programu žákovi umožněno seznámit se s elektronickými klávesovými nástroji na takové úrovni, aby mohl tyto nástroje dále užívat pro práci s midi i audio soubory.

3.6.1 Očekávané výstupy v modulu hra na elektronické klávesové nástroje a jejich ovládání

Žák:

- využívá všechny doposud získané znalosti a dovednosti k vyjádření svých tvůrčích představ
- ovládá pokročilé funkce nástroje a využívá jeho zvukové a technologické možnosti
- interpretuje prostřednictvím EKN jemu dostupné skladby různých stylů a žánrů, přičemž svou interpretací respektuje obsah a formu díla
- zapojuje se do souborů nejznámějšího obsazení a žánrového zaměření
- sleduje nové trendy ve vývoji a využití EKN a zajímá se o ně

3.7 Očekávané výstupy ve vzdělávacím zaměření hra na klávesové nástroje

Očekávané výstupy 3. ročníku základního studia I. stupně

Žák:

- využívá při hře základní návyky a dovednosti (správné sezení u nástroje, uvolnění těla při hře, přirozený tvar ruky, koordinace obou rukou, orientace na nástroji) a používá základní technické prvky (základní úhozy, uvědomlá práce s rytmem na základě rytmického cítění, prstová technika na základní úrovni, používání pedál podle návodu pedagoga)
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- podle svých individuálních schopností zahraje z paměti jednoduchou skladbu
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky
- využívá základních harmonických funkcí při samostatné hře u jednoduchých doprovodů

Očekávané výstupy 7. ročníku základního studia I. stupně

Žák:

- propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci
- samostatně nastuduje písemně obtížnou skladbu
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu
- využívá podle stupně své výslovnosti zvukových možností nástroje
- interpretuje písemně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle technické, výrazové a obsahové stránky – využívá dynamiku, tempové rozlišení, vhodnou artikulaci, frázování, agogiku
- zvládá hru písemně obtížných skladeb z listu
- aktivně se účastní tyruční nebo komorní hry

Očekávané výstupy 4. ročníku základního studia II. stupně

Žák:

- využívá všechny doposud získané znalosti a dovednosti k vyjádření svých představ

- hraje z listu jednoduché skladby
- hraje v duu (ty ru ní hra nebo hra dvou nástroj), zahraje jednoduché doprovody, spolupracuje p i komorní h e, v souborech nebo orchestrech r zného složení podle individuálních schopností
- vytvo í si názor na interpretaci skladeb r zných stylových období a žánr ; tento sv j názor zformuluje a vyjád í, p i h e z pam ti využívá znalosti o výrazu, harmonii, form a obsahu hrané skladby
- uvede p íklady skladeb významných sv tových a eských autor r zných stylových období a žánr
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí; využívá svých poslucha ských a interpreta ních zkušeností a získaných hudebních v domostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výb ru.

3.8 O ekávané výstupy ve vzd lávací oblasti recepce a reflexe hudby

3.8.1 O ekávané výstupy pro I. stupe základního studia

Žák:

- orientuje se v grafickém záznamu hudebního díla a svým zp sobem jej realizuje
- rozumí stavb stupnic a akord dur i moll, ur í intervaly, rozezná tónorod hrané skladby
- rytmicky i intona n reprodukuje jednoduchý notový zápis, zaznamená jednoduchou hudební myšlenku
- chápe a užívá nejd ležit jší hudební pojmy, ozna ení a názvosloví
- vytvá í vlastní melodické a rytmické útvary
- transponuje jednoduchou melodii do jiné tóniny
- s pochopením významu harmonických funkcí vytvá í jednoduchý doprovod
- orientuje se v r zných hudebních uskupeních, chápe princip rozd lení hlas i hudebních nástroj do skupin a identifikuje je
- má základní pov domí o výstavb skladeb, orientuje se v jednoduchých hudebních formách
- aktivn poslouchá hudbu, orientuje se v jejích druzích a ve zp sobech její interpretace

- chápe souvislosti vývoje hudby, rozpozná charakteristické znaky hudebního vyjádření v jednotlivých epochách
- na základě svých zkušeností vyjádří své názory na znějící hudbu a umí je zdůvodnit
- propojuje teoretické v domostí s praktickými dovednostmi, chápe význam tohoto spojení

3.8.2 Očekávané výstupy pro II. stupeň základního studia

Vzdělávací obsah oblasti Receptce a reflexe hudby a způsob jeho realizace na II. stupni základního studia škola určuje ve svém školním vzdělávacím programu podle svých podmínek a zaměření.

Vzdělávací obsah oblasti receptce a reflexe hudby je společný pro všechna zaměření. Na úrovni školního vzdělávacího programu se realizuje nejprve jako samostatný předmět

4

Hra na elektronické klávesové nástroje

Výuka hry na elektronické klávesové nástroje patří k nejmladším oborům využívaným na základních uměleckých školách. Nedostatkem odborné didaktické literatury a volností, kterou nabízí rámcový vzdělávací program, lze vysledovat velkou rozmanitost v koncepci výuky. Základem pro výuku je znalost hudební teorie a zvládnutí základních prvků klavírní hry.

4.1 Použití elektronického nástroje bez použití automatického doprovodu

Jde o nejpopulárnější použití elektronického nástroje. Ten poslouží zejména bohatostí zvukových barev, svými typickými rejstříky, které jsou nástroji vlastní a které pouze neimitují nástroje akustické. Využívají se zejména v hudbě populární, lze se s nimi setkat a uplatnit je i v hudbě artificiální.

4.2 Využití elektronických klávesových nástrojů se zabudovaným elektrickým doprovodem

Tyto elektronické nástroje jsou vybaveny možností vlastního doprovodu. Dokáží napodobit celou paletu orchestrů. Například:

rockovou skupinu

country kapelu

big band

jazzové kombo

folkovou skupinu atd.

Taková imitace má své klady i zápory.

K negativům lze zařadit zejména přílišnou strnulost (motoričnost) a to zejména u laciných nástrojů, které však žáci užívají nejčastěji. Takto interpretovaná hudba působí strnule. Nezpomalí ani nezrychlí tam, kde by to udělal muzikant, o jiných výrazových prostředcích nemluví.

K pozitivům patří zejména možnost kombinování zvuků z databanky nástroje. Pro žáky se tím nabízí možnost poznávání, které zvuky (nástroje) jsou k sobě vhodné,

které se vzájemně doplňují a které se naopak ruší. Zabudované doprovody nám umožní pochopit, na čem jsou založeny jednotlivé styly a žánry.

4.3 Výstupy ve školním vzdělávacím programu ve vzdělávacím zaměření Hra na EKN

V následujícím textu se pokusím porovnat ročníkové výstupy uvedené ve školním vzdělávacím programu s několika základními uměleckými školami:

ZUŠ Kroměříž

ZUŠ Napajedla

ZUŠ Rýmařov

ZUŠ Moravský Beroun

4.3.1 První stupeň základního studia na ZUŠ

1. ročník prvního stupně

ZUŠ Kroměříž

Žák:

- osvojeny správné návyky sezení u nástroje a postavení rukou,
- ovládá základní funkce nástroje jako nastavení stylu, tempa a rejstříku.

K postupové zkoušce si připraví:

C dur protipohybem,

píseň bez doprovodu,

skladbu s automatickým doprovodem

ZUŠ Rýmařov

Žák:

- má osvojeny správné návyky píňe,
- orientuje se na klávesnici,
- je schopen zahrát jednoduchou píseň v prstové poloze,
- zvládá podle svých možností hru portamento, staccato, legato,
- hraje dvojhmaty,

- hraje oběma rukama dohromady,
- orientuje se v houslovém i basovém klíči v příslušném rozsahu.

ZUŠ Moravský Beroun

Žák:

- se orientuje na klávesnici s rozdělením do oktáv,
- te noty v houslovém klíči, orientován též v basovém klíči,
- využívá zvukových možností nástroje.

ZUŠ Napajedla

Žák:

- se orientuje na klaviaturu v rozsahu c-a,²
- fixuje správné sezení u nástroje, postavení rukou a základní souhru rukou,
- hraje tenuto, legato i staccato zvlášť i dohromady,
- se orientuje v houslovém i basovém klíči v rozsahu g-a,²
- rozlišuje hru v základních tempech a dynamice,
- doprovází písně funkcemi T,D,S,
- využívá základní funkce pro hru s automatickým doprovodem (ACMP, Style, Voice, Tempo).

2. ročník prvního stupně

ZUŠ Kroměříž

Žák:

- uplatní hru dohromady,
- aktivně využívá automatického doprovodu,
- hraje jednoduchou melodii podle sluchu,
- zahraje jednoduchou skladbu z paměti.

K postupové zkoušce si připraví:

durovou stupnici do 2 oktáv

tonický kvintakord s obraty

technické cvičení nebo etudu

skladbu s automatickým doprovodem

ZUŠ Rýma ov

Žák:

- zvládá hru dvojhmat a akord ,
- zvládá podkládání a p ekládání prst ,
- hraje dur a moll stupnice protipohybem, akordy zvláš ,
- využívá podle pot eby celý rozsah klaviatury,
- reprodukuje rytmický zápis ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu,
- využívá základní funkce automatického doprovodu,
- dokáže doprovodit píse pomocí T,D,S.

ZUŠ Moravský Beroun

Žák:

- hraje vybrané stupnice dur a moll v etn tonického kvintakordu s obraty zvláš ,
- zdokonaluje techniku úhozu,
- používá automatický doprovod s p edehrou a dohrou,
- zvládá harmonické funkce T,D,
- rozlišuje r zná tempa (moderato, andante, allegro).

ZUŠ Napajedla

Žák:

- hraje zvukov a rytmicky vyrovnan v r zných tempech,
- hraje dohromady nezávisle tenuto staccato, legato,
- orientuje se v rozsahu celé klaviatury,
- hraje te kovaný rytmus,
- orientuje se v tóninách C,G,D,A,F (bez doprovodu),
- rozlišuje 2/4, 3/4 rytmus,
- užívá dynamických znamének piano, forte, crescendo, decrescendo,
- doprovází jednoduché písn v tóninách C dur, G dur funkcemi T,D,S a v tóninách D dur a F dur funkcemi T,D,
- vhodn vybírá za pomoci u itele z registr a styl .

3. ročník prvního stupně

ZUŠ Kroměříž

Žák:

- zvládá hru jednoduchých akordů v levé ruce,
- rozšiřuje rozsah podkládáním a překládáním prstů,
- hraje a hraje noty v basovém klíči,
- hraje jednotlivé melodie podle sluchu.

K postupové zkoušce si připraví:

stupnice dur do 4. křížka a tonické kvintakordy s obraty

technické cvičení nebo etudu

skladbu s automatickým doprovodem

ZUŠ Rýmařov

Žák:

- hraje vybrané stupnice protipohybem i rovnostranně v etn. tónického kvintakordu s obraty dohromady,
- hraje skladby různých stylových období,
- podle individuálních schopností využívá elementární výrazové prostředky (dynamika, tempo),
- dokáže samostatně pracovat se základními funkcemi nástroje, umí je použít k doprovodu písní,
- podle notového zápisu volí samostatně vhodný doprovod,
- dokáže doprovodit píseň pomocí kadence.

ZUŠ Moravský Beroun

Žák:

- hraje durové stupnice přes dvě oktávy a tónický kvintakord s obraty každou rukou zvlášť,
- hraje doprovody jednoduchých písní,
- ovládá tečkovaný rytmus, triolu, synkopu,
- zná základní harmonické funkce T,D,S.

ZUŠ Napajedla

Žák:

- využívá vlastní sluchovou kontrolu,
- orientuje se na klaviatu e p i h e skok ,
- využívá pedál (sustain),
- plynule te notový zápis,
- hraje trioly, synkopy,
- hraje zpam ti,
- hraje písni v moll,
- doprovází akordy v tóninách do 3 k ížk a do 1 be,
- transponuje písni ,
- ukládá nastavení zvuk a styl v registra ních bankách (za pomoci u ítele).

4. ro ník prvního stupn**ZUŠ Krom íž**

Žák:

- se vyzná v základních funkcích a obsluze nástroje,
- využívá vhodný rejst ík k ur ítým doprovodem ,
- ovládá hru pravou i levou rukou s doprovodem i bez.

K postupovým zkouškám si p ípraví:

stupnice dur do 5 k ížk nebo do 2 bé protipohybem v etn tónického kvintakordu

s obraty

technické cvi ení nebo etudu

dv skladby s automatickým doprovodem rozdílných styl

ZUŠ Rýma ov

Žák:

- dokáže zahrát v protipohybu mollovou melodickou stupnici,
- umí zahrát složit jší rytmické útvary,
- používá p i h e jednoduchý pedál,
- hraje skladby r zných stylových období, dokáže zahrát p im en obtížnou skladbu , z období baroka a klasicismu,
- zvládá hru jednodušších písni z oblasti populární hudby,

- p i h e využívá r zné zvukové možnosti nástroje,
- zvládá složit ější hru v automatickém režimu (intro, ending, fill in),
- je schopen souhry s jiným nástrojem.

ZUŠ Moravský Beroun

Žák:

- hraje vybrané mollové stupnice p es dv ěktávy a akordy s obraty zvláš ě ,
- zdokonaluje prstovou techniku obou rukou,
- rozvíjí hru z listu,
- používá v ěší škály typ ě automatických doprovod ě .

ZUŠ Napajedla:

Žák:

- hraje vyrovnan ě vícehlasé skladby a skoky,
- hraje v rozsahu celé klaviatury,
- se podílí na tvorb ě aranžmá hraných skladeb, vybírá zvuky, styly,
- dodrŹuje správné frázování podle charakteru dané skladby,
- používá pedál pro registraci,
- samostatn ě nastuduje jednoduché skladby,
- kontroluje a hodnotí vlastní hru,
- interpretuje p ěim ěn ě obtíŹné skladby r zných období.

5. ro ěník prvního stupn ě

ZUŠ Krom ěř

Žák:

- vytvo ří akordický doprovod u jednoduché melodie,
- použije základní výrazové prvky ě ,
- zahraje skladbu p ěřslušné technické obtíŹnosti,
- využívá v ěší škály typ ě automatických doprovod ě .

Látka k postupovým zkouškám:

stupnice dur do 6 k ěřk ě , nebo do 4 be, nebo moll do 2 k ěřk ě , nebo 2 be protipohybem,
nebo soub ěřn ě a obraty T5
technické cvi ění nebo etuda

ZUŠ Rýma ov

Žák:

- zvládá hru technicky náro n jších skladeb,
- umí zahrát jednoduchou polyfonní skladbu,
- dokáže zahrát jednoduché melodické ozdoby (p íraz, skupinka),
- ovládá základy pedalizace a dokáže je využít p i h e, uplat ũje sluchovou , sebekontrolu
- má pov domí o základních žánrech populární hudby, s pomocí u ítele využívá své, znalosti p i tvorb doprovodů k písním
- v doprovodu písní používá krom T, S, D i vedlejší kvintakordy.

ZUŠ Moravský Beroun

Žák:

- hraje stupnice do 4 k ížk a 4 be p es dv oktávy dohromady,
- rozvíjí hru z listu,
- samostatn volí doprovody k lidovým písním,
- st ídá akordy v doprovodu v rychlejších tempech,
- orientuje se v celém rozsahu klávesnice.

ZUŠ Napajedla

Žák:

- hraje v rychlejších tempech s d razem na kvalitu tónu a výrazovou stránku hry,
- vytvá í si a nahrává vlastní podklady pod skladby s pomocí u ítele,
- pracuje se styly, které si dokáže upravovat podle vlastních pot eb,
- nastaví zvukovou vyrovnanost zvuku a stylu,
- hraje podle sluchu jednoduchou písní ku a vytvo í k ní harmonický doprovod,
- hodnotí vlastní technické a výrazové schopnosti,
- poslouchá skladby a napodobuje interpretaci hudby z nahrávek.

6. ročník prvního stupně

ZUŠ Kroměříž

Žák:

- hraje z listu,
- užívá složitější akordy (dim, maj, aug apod.),
- obohacuje hru skladeb o nové styly,
- uplatní složitější funkce nástroje,
- hraje v basovém klíči.

Látka k postupovým zkouškám:

stupnice dur, nebo moll, souborůžň a obraty T5

technické cvičení nebo etuda (zápis levé ruky z basového klíče) s doprovodem, nebo bez doprovodu

2 skladby s automatickým doprovodem rozdílných stylů

ZUŠ Rýmařov

Žák:

- k probíraným stupnicím hraje žák kadenci, dokáže ji využít při samostatné tvorbě doprovodu písní a jednoduchých melodií,
- zná kytarové a harmonické značky, dokáže podle nich samostatně vytvořit jednoduchý doprovod,
- při hře doprovodem v automatickém režimu dokáže hrát i složitější akordy podle kytarových značek (např. zmenšené),
- dokáže transponovat vybranou píseň i melodii do jiné tóniny,
- dokáže zahrát z listu píseň o obtížnou skladbu,
- vnímá charakter hrané skladby, při hře dokáže pracovat s dynamikou, agogikou, výrazem,
- má osvojeny návyky potřebné pro veřejné vystoupení (oblečení, chování, interpretační dovednosti).

ZUŠ Moravský Beroun

Žák:

- hraje paralelní stupnice přes dvě oktávy v rychlejším tempu a akordy s obraty
- zdokonaluje hru z listu,

- hraje náročnější skladby z různých časových období,
- ovládá hru dvojhmat ,
- používá melodické ozdoby,
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu.

ZUŠ Napajedla

Žák:

- propojuje získané technické a výrazové dovednosti při hře složitějších rytmicko-melodických kombinací,
- aktivně se podílí na výběru skladeb,
- poslouchá skladby a rozpoznává způsob interpretace,
- vybírá vhodné registrace,
- vybírá si písně ze zpěvníků a samostatně je nastuduje,
- hodnotí kriticky vlastní vystoupení,
- hraje klasické skladby středně závažného charakteru,
- interpretuje taneční, populární i jazzovou hudbu,
- ve spolupráci s učitelem využívá žánrův podklad , které jsou dostupné na internetu, pracuje s nimi, ukládá je do songbooku a pracuje s jednotlivými kanály.

7. ročník prvního stupně

ZUŠ Kroměříž

Žák:

- zaměřuje veškeré své dovednosti na kvalitní přípravu absolventského vystoupení,
- využívá podle svých schopností osvojené technické dovednosti a orientuje se v celém rozsahu klaviatury,
- využívá funkce daného nástroje, uvědomuje si jeho zvukové a technologické možnosti a užívá je,
- propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci,
- samostatně nastuduje písně včetně obtížnou skladbu,
- je schopen sluchové sebekontroly,
- interpretuje písně včetně obtížné skladby různých stylů a žánrů ,
- je obeznámen s dalšími možnostmi využití nástroje.

Látka k záv re ným zkouškám je shodná s absolventským programem:

2 skladby náro nosti odpovídající 7. ro níku

ZUŠ Rýma ov

Žák:

- p i h e využívá a propojuje všechny doposud získané dovednosti a návyky technické i výrazové,
- má probrány všechny durové i mollové stupnice, dokáže je zahrát dohromady p es dv oktávy, ke stupnicím akord a obraty dohromady, hraje zvláš ty hlasý akord a velký rozklad,
- zná a umí zahrát další melodické ozdoby (nátryl, mordent, trylek),
- orientuje se v základních hudebních formách, zvládá jednoduchou cyklickou formu a základy polyfonní hry,
- p i h e vybraných p ednesových skladeb pracuje samostatn s výrazovými prvky umí samostatn používat pedál,
- je schopen samostatn nastudovat p im en obtížnou skladbu, p i samostudiu (i p i h e) uplat uje sluchovou sebekontrolu,
- dokáže samostatn pracovat s funkcemi automatického doprovodu (výb r vhodných rejst ík a rytmických doprovod), umí samostatn tvo it doprovody k písním a vybraným melodiím,
- aktivn se zapojuje do hry v souboru, nebo je schopen uplatnit se p i doprovodu jiného nástroje i zp vu.

ZUŠ Moravský Beroun

Žák:

- využívá všechny získané technické dovednosti,
- nastuduje samostatn p im en obtížnou skladbu,
- využívá technických, zvukových a dalších možností nástroje,
- zvládá chromatickou stupnici,
- zvládá hru z listu,
- p ipravuje se na absolventské vystoupení.

ZUŠ Napajedla

Žák:

- hraje náročnější pedesátové skladby,
- využívá technických možností nástroje, vlastních technických a výrazových, schopností k co nejlepší interpretaci skladeb, které je schopen hrát i z paměti,
- využívá získaných dovedností k samostudiu notového materiálu,
- analyzuje nahrávky skladeb a srovnává je s vlastními výkony,
- profiluje se v oblíbeném žánru, vybírá skladby,
- stahuje midi songy a ukládá je do paměti kláves s pomocí učitele,
- popíše možnosti využití notačního programu Sibelius,
- připraví se na absolventský koncert.

4.3.2 Druhý stupeň základního studia na ZUŠ**1. ročník druhého stupně****ZUŠ Kroměříž**

Žák:

- využívá hru s pedalizací,
- se zapojuje do komorní hry, nebo doprovodu jiného nástroje,
- využívá multimediálních zdrojů jako pomůcku k vlastní interpretaci nacvičované skladby,
- uplatňuje se podle svých schopností i doprovodu sólového nástroje nebo zpívá
hraje v basovém klávesu.

ZUŠ Rýmařov

Žák:

- má zvládnuté základní technické a výrazové prvky klavírní hry, podle svého zájmu a zaměření je dále rozvíjí,
- hraje vybrané stupnice v různých rytmických variantách, vybrané akordy ve čtyřhlasé úpravě, velký rozklad,
- hraje náročnější skladby různých stylových období (podle možností EKN).

ZUŠ Moravský Beroun

Žák:

- zvyšuje technickou úroveň hry,
- hraje vhodné skladby polyfonního charakteru,
- využívá barevnosti nástroje za azením vhodných skladeb do výuky,
- uplatňuje se v komorní hře.

ZUŠ Napajedla

Žák:

- uplatňuje a zdokonaluje všechny dovednosti a v domosti získané v prvním stupni studia,
- kriticky hodnotí a analyzuje svůj výkon při ve ejném vystoupení,
- využívá stálou sluchovou sebekontrolu.

2.ročník druhého stupně**ZUŠ Kroměříž**

Žák:

- zapojuje se do výběru repertoáru hraných skladeb,
- pracuje se záznamovým záznamem a využívá ho při cvičení jako elementu ke zdokonalování hry,
- využívá podle stupně své výškové možnosti zvukových možností nástroje,
- samostatně nacvičuje skladbu,
- vytvoří si názor na způsob pojetí hry skladeb různých žánrů a svůj názor umí i formulovat.

ZUŠ Rýmařov

Žák:

- má zvládnuté základní technické a výrazové prvky klavírní hry, podle svého zájmu a zaměření je dále rozvíjí,
- hraje vybrané stupnice v různých rytmických variantách, vybrané akordy včetně hlasové úpravy, velký rozklad,

ZUŠ Moravský Beroun

Žák:

- dokáže určit stupnice a kvintakordy na všech stupních,
- pohotov dovede doprovodit lidovou píseň,
- dokáže předvést kultivovaný hudební projev,
- koordinuje hru spolu s dalšími nástroji podle možností školy,

ZUŠ Napajedla

Žák:

- samostatně využívá pokročilé funkce nástroje při tvorbě aranžmá skladeb,
- samostatně pracuje s midi podklady a ukládá nastavení do registračních bank,
- tvoří samostatně prstoklady,

3.ročník druhého stupně**ZUŠ Kroměříž**

Žák:

- profiluje se podle svého zájmu, využívá svých zkušeností, získaných hudebních v domostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledává skladby podle vlastního výběru,
- ovládá náročnější techniku hry,
- rozliší různé styly hry,
- využívá ke své hře technické možnosti nástroje.

ZUŠ Rýmařov

Žák:

- při studiu skladeb pracuje samostatně s technickými i výrazovými prvky,
- dokáže samostatně používat pedál,
- zná technické možnosti svého nástroje, je obeznámen s pokročilejšími funkcemi a dokáže je při hře využít,
- je schopen aktivního poslechu skladeb klasické hudební literatury i populární hudby,
- dokáže příměnou formou vyjádřit svůj názor na známou hudbu,
- projevuje samostatnost při výběru skladeb k interpretaci,

- dokáže zahrát jednoduchou skladbu z listu,
- je schopen souhry s jiným nástrojem, dokáže doprovodit melodický nástroj nebo zpív, podle možností se aktivně účastní komorní nebo souborové hry.

ZUŠ Moravský Beroun

Žák:

- využívá a rozvíjí techniku hry,
- uplatňuje získané znalosti a rozvíjí je při samostudiu skladeb,
- působí v souboru vhodně využívá rytmických kombinací,
- buduje vhodný repertoár pro veřejná vystoupení.

ZUŠ Napajedla

Žák:

- v souladu se získanými v domostmi a dovednostmi aktivně zapojuje vlastní zpív soub interpretace skladeb,
- pohotově hraje z listu jednodušší skladby,
- působí vhodnými styly a zvuky podle charakteru skladeb,
- hraje skladby v širším rozsahu.

4.ročník druhého stupně

ZUŠ Kroměříž

Žák:

- zaměřuje veškeré své dovednosti na kvalitní přípravu absolventského vystoupení,
- využívá všechny doposud získané dovednosti k vyjádření svých tvůrčích představ,
- ovládá pokročilé funkce nástroje a využívá jeho zvukové a technologické možnosti,
- interpretuje prostřednictvím EKN skladby různých stylů a žánrů dle vlastního výběru, působí svou interpretací respektuje obsah a formu díla,
- zapojuje se do souborů nejrozšířenějšího obsazení a žánrového zaměření.

Látka k závěrečným zkouškám je shodná s absolventským programem:

2 skladby náročnější odpovídající IV. ročníku,
jedna s automatickým doprovodem.

ZUŠ Rýmařov

Žák:

- p i studiu skladeb pracuje samostatn ě s technickými i výrazovými prvky,
- dokáže samostatn ě používat pedál,
- zná technické možnosti svého nástroje, je obeznámen s pokro ělejšími funkcemi a dokáže je p i h e využít,
- je schopen aktivního poslechu skladeb klasické hudební literatury i populární hudby,
- dokáže p im ěnou formou vyjád ět sv ěj názor na zn ějící hudbu,
- projevuje samostatnost p i výb ěru skladeb k interpretaci,
- dokáže zahrát jednoduchou skladbu z listu,
- je schopen souhry s jiným nástrojem, dokáže doprovodit melodický nástroj nebo zp ěv,
- podle možností se aktivn ě ú ěastní komorní nebo souborové hry.

ZUŠ Moravský Beroun

Žák:

- je obeznámen s dalšími možnostmi využití nástroje ve spojení s digitálními technologiemi a podle svých schopností je uplat ěuje v praxi,
- nastuduje samostatn ě skladbu podle svých možností,
- využívá zvukových a technologických možností nástroje p i doprovodech v duích, triích a dalších uskupeních v ZUŠ.

ZUŠ Napajedla

Žák:

- sleduje vývoj a novinky v oblasti elektronických klávesových nástroj ě ve škole i v médiích,
- poslouchá hudbu, ve které jsou zastoupeny elektronické klávesové nástroje,
- p ěpraví se na absolventský koncert,
- spolehliv ě interpretuje nastudované skladby.

4.4 Učební plány ve studijním zaměření Hra na EKN a jejich ovládnutí

Školní vzdělávací program nabízí relativně velkou svobodu učitelům při naplňování představy o průběhu vzdělávacího procesu. Vodítkem je celková hodinová dotace jednotlivých zaměření, kterou lze v každém školním vzdělávacím programu upravit s ohledem na možnosti a zaměření školy a učitele.

Na všech mnou zmíněných základních uměleckých školách je zachováno podobné schéma učebních plánů, které obsahují:

- předmět Hra na EKN
- předmět Nauka o hudbě nebo Hudební nauka
- obecně definovaný předmět komorní hra, který si některé školy dále specifikují

4.4.1 Příklady učebních plánů pro 1. a 2. stupeň

ZUŠ Moravský Beroun

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na EKN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra							1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-

ZUŠ Rýma ov

Základní studium I.stupn

	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r
Hra na EKN	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudb	1	1	1	1	1		
ZUŠKABAND, Folková skupina, Rocková skupina, Hudecká kapela, Komorní hra – dechové nástroje, tyru ní hra, Základy hry na EKN, Základy klavírní improvizace, Komorní hra – violoncello, Komorní zp v, Komorní hra – kytara, Komorní hra – akordeon, Sborový zp v, Rytmický				1	1	1	1

Základní studium II. stupn

	1. r	2. r	3. r	4. r
Hra na EKN	1	1	1	1
ZUŠKABAND, Folková skupina, Rocková skupina, Hudecká kapela, Komorní hra – dechové nástroje, tyru ní hra, Základy hry na EKN, Základy klavírní improvizace, Komorní hra – violoncello, Komorní zp v, Komorní hra – kytara, Komorní hra – akordeon, Sborový zp v, Rytmický orchestr				
	1	1	1	1

ZUŠ Kroměříž

Studijní zaměření Hra na EKN a jejich ovládní ; I. stupeň

Základní studium I. stupeň		Název využívaného pedagogického postupu	Počet hodin v ročníku							Mini- mum hodin za 7 let
			1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	
Hu- dební inter- preta- ce a tvorba	Indivi- duální výuka	Hra na EKN	1	1	1	1	1	1	1	7
	Kolek- tivní výuka	Kolektivní praxe				1	1	1	1	4
Re- cepce a reflexe hudby	Kolek- tivní výuka	Nauka o hudb	1	1	1	1	1			5
Celkem			2	2	2	3	3	2	2	16

Studijní zaměření – Hra na EKN a jejich ovládnutí; II. stupeň

Základní studium II. stupeň		Název využívaného pedagogického postupů	Počet hodin v ročníku				Minimum hodin za 4 roky
			1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	
Hudební interpretace a tvorba	Individuální a kolektivní výuka	Hra na EKN	1	1	1	1	4
		Kolektivní praxe	1	1	1	1	4
Celkem			2	2	2	2	8

5

Vzdělávací zaměření Hra na klávesové nástroje

5.1 Studijní zaměření – hra na klavír, charakteristika studijního zaměření

Hra na klavír je studijní zaměření, které vychází ze vzdělávacího zaměření uvedeného v RVP ZUV jako hra na klavír.

Hra na klavír není izolovanou oblastí, ale součástí výchovy a vzdělávání žáka. Hlavním úkolem vyučování je vzbudit v žákovi lásku k hudbě; naučit žáka hudbu poslouchat a prožívat ji. Klavír patří k nejrozšířenějším hudebním nástrojům, uplatňuje se jako nástroj sólový i doprovodný. Znalost hry na klavír je nezbytným předpokladem pro studium profesí /učitelé MŠ, HV a další/. Výuka probíhá tak, aby žák získal takové dovednosti, které mu umožní uplatnit se dle jeho schopností – například jako amatér v zájmové umělecké činnosti, jako pracovník ve výše zmíněných oborech nebo v dalším studiu.

Výuka v předmětu „Komorní hra“ využívá především potenciál tohoto vyučování a sebeuplatnění žáka do souborového obsazení. Cílem tohoto předmětu je uvést do praxe znalosti získané v předmětu „Hra na klavír“, a to ve hře z listu, klavírních doprovodech, v komorní hře a tyru ní hře. Prostřednictvím předmětu „Komorní hra“ žák poznává hudební literaturu různých žánrů, která by mu v sólové hře mohla být svou obtížností nedostupná.

5.1.1 Očekávané výstupy 3. ročníku základního studia I. stupně

Žák:

- využívá při hře základní návyky a dovednosti (správné sezení u nástroje, uvolnění těla při hře, přirozený tvar ruky, koordinace obou rukou, orientace na nástroji) a používá základní technické prvky (základní úhozy, uvádění práce s rytmem na základě rytmického cítění, prstová technika na základní úrovni, používání pedálu podle návodu pedagoga)
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- podle svých individuálních schopností zahraje z paměti jednoduchou skladbu
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky

- využívá základních harmonických funkcí při samostatné hře u jednoduchých doprovod

5.1.2 Očekávané výstupy 7. ročníku základního studia I. stupně

Žák:

- propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci
- samostatně nastuduje při méně obtížnou skladbu
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu
- využívá podle stupně své výslovnosti zvukových možností nástroje
- interpretuje při méně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle technické, výrazové a obsahové stránky – využívá dynamiku, tempové rozlišení, vhodnou artikulaci, frázování, agogiku
- zvládá hru při méně obtížných skladbách z listu
- aktivně se účastní týmové nebo komorní hry

5.1.3 Očekávané výstupy 4. ročníku základního studia II. stupně

Žák:

- využívá všechny doposud získané znalosti a dovednosti k vyjádření svých představ
- hraje z listu jednoduché skladby
- hraje v duu (týmová hra nebo hra dvou nástrojů), zahraje jednoduché doprovody
- spolupracuje při komorní hře, v souborech nebo orchestrech různé složení podle individuálních schopností
- vytvoří si názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů; tento svůj názor zformuluje a vyjádří, při hře zpaměti využívá znalosti o výrazu, harmonii, formě a obsahu hrané skladby
- uvede příklady skladeb významných světových a českých autorů různých stylových období a žánrů
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí; využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru

5.2 Schéma studia

5.2.1 Schéma studia v modulu A

I. stupeň. Žák/žákyně zahajuje výuku hry na klavír jedním až dvěma pípravými ročníky. Pokud žák navštívuje 2 pípravné ročníky, škola nabízí 2 varianty:

1. žák navštívuje od počátku 2 pípravné ročníky: - hra na klavír a hudební nauka
2. v prvním roce pípravného studia žák navštívuje jen hudební nauku, ve druhém roce navštívuje 2 pípravné ročníky. Hra na klavír a Hudební nauka

Základní studium prvního stupně je sedmileté. Obsahuje pípravné ročníky:

- Hra na klavír 1. - 7 ročník
- Hudební nauka 1. - 5. ročník
- pípravné ročníky povinné volitelné (tyru ní a komorní hra, sborový zpívání, klavírní semináře) 4. - 7. ročník

Vyučování na II. stupni plynule navazuje na poznatky a dovednosti získané na I. stupni.

Studium je čtyřleté a obsahuje tyto pípravné ročníky:

- Hra na klavír 1. - 4. ročník
- pípravné ročníky povinné volitelné (tyru ní a komorní hra, sborový zpívání, klavírní semináře) 1. - 4. ročník

5.2.2 Schéma studia v modulu B

Pokud žák/žákyně nastoupí do ZUŠ od 14 let věku, je pak zařazen/a do II. stupně, kde je ovšem podmínkou absolvování pípravného studia II. stupně v trvání 1 roku.

V pípravném ročníku žák navštívuje pípravné ročníky:

- hra na klavír
- pípravné ročníky povinné volitelné (hudební nauka, klavírní semináře)
- nepovinné pípravné ročníky komorní a tyru ní hra

Žák po ukončení studia dosahuje očekávaných výstupů na úrovni absolventa I. stupně.

Žák je pípraven k pípravným talentovým zkouškám na vysoké školy pedagogického směru.

5.3 Učební plány

Studijní zaměření Hra na klavír I.stupe

Modul A

Základní studium I. stupe		Název vyučovacího předmětu	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
			1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	
Hudební interpretace a tvorba	Individuální výuka	Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	7
	Předmětová Povinná volitelné	tyrú ní a komorní hra Sborový zpív Klavírní seminá				1	1	1	1	4
		Seminá, orchestr, soubor								
Receptace a reflexe hudby	Kolektivní výuka	Nauka o hudb	1	1	1	1	1			5
Celkem			2	2	2	3	3	2	2	16

Studijní zaměření Hra na klavír;II. stupe

Modul A

Základní studium II. stupe		Název využívaného pedimentu	Počet hodin v ročníku				Minimum hodin za 4 roky
			1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	
Hudební interpretace a tvorba	Individuální a kolektivní výuka	Hra na klavír	1	1	1	1	4
		tyrúrní a komorní hra Sborový zpív Klavírní seminář	1	1	1	1	4
Recepce a reflexe hudby		Kolektivní praxe					
Celkem			2	2	2	2	8

Studijní zaměření hra na klavír, II. stupeň**Modul B**

Základní studium II. stupeň		Název využívaného pedimentu	Počet hodin v ročníku				Minimum hodin za 4 roky
			1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	
Hudební interpretace a tvorba	Individuální a kolektivní výuka	Hra na klavír.	1	1	1	1	4
		Recepce a reflexe hudby	Hudební nauka Klavírní seminář	1	1	1	1
		tyrúrní a komorní hra					
Celkem							8

5.4 Očekávané výstupy**5.4.1 Modul A****Pediment: Hra na klavír I. stupeň****1. ročník**

Žák:

- hraje p i uvolněném pohybu těla a uvolněném dýchání,
- hraje portamento, staccato, legato,
- hraje se zaoblenými konci prstů,
- osamostatňuje ruce,

- rozpozná a využívá sudé a liché metrum,
- rozlišuje jednotlivé rytmické hodnoty,
- hraje v p, mf, f; využívá p i h e crescendo, diminuendo,
- doprovází jednoduché písničky tónikou, dominantou; dudáckou kvintou,
- transponuje jednoduché melodie do snadných tónin,
- spojuje notový zápis s orientací na klaviaturu.

Látka k postupovým zkouškám:

3 skladbičky odlišného charakteru

2. ročník

Žák:

- rozvíjí cit v prstech pro tvoření tónu,
- rozlišuje charakter skladby: rychle, pomalu; vesele, smutně,
- směřuje k realizaci hudební představy a sluchové sebekontroly,
- hraje durové stupnice a akordy s obraty,
- pedalizuje s pomocí učitele,
- doprovází písničky pomocí tóniky, dominanty, subdominanty.

Látka k postupovým zkouškám:

1 durová stupnice přes 2 oktávy zvlášť nebo protipohybem

1 etuda

2 pedesové skladbičky odlišného charakteru

nebo 1 pedesovou skladbičkou a 1 píseň s doprovodem

3. ročník

Žák:

- používá a disponuje elementárními návyky a dovednostmi (flexibilní držení těla p i h e, nezávislost obou rukou, orientace na klaviaturu, prstová technika dle individuálních schopností),

- pedalizuje samostatně, popřípadě s pomocí učitele,
- je schopen hrát podle not jednoduché hudební útvary,
- je schopen hry z paměti,
- pomocí základních výrazových prostředků vyjadřuje náladu skladby,
- tvoří jednoduchý doprovod s použitím základních harmonických funkcí k známým písním a melodiím.
- hraje durové a mollové stupnice a akordy s obraty

4. ročník

Žák:

- zdokonaluje technické a výrazové prvky klavírní hry,
- hraje durové a mollové stupnice,
- osvojuje si rytmicky i výrazově vyrovnanou hru v kratších úsecích,
- odlišuje hlasy v polyfonní hře,
- doprovází v jednoduchých stylizacích známé písně.

Látka k postupovým zkouškám:

1 stupnice dur, 1 stupnice moll protipohybem nebo rovným pohybem

akord T5 s obraty dohromady

1 etuda

2 pedesátové skladby, z toho 1 z období baroka nebo klasicismu

5. ročník

Žák:

- upevňuje a kultivuje získané pianistické dovednosti a návyky,
- zjemňuje smysl pro krásu klavírního tónu a hudební fráze,
- interpretuje skladby různých stylových období,
- postupně se seznamuje s melodickými ozdobami.

Látka k postupovým zkouškám:

1 stupnice dur, 1 stupnice moll rovným pohybem přes 2/4 oktávy, akord T5 s obraty
dohromady 3 hlasn , nebo zvláš 4 hlasn

1 etuda

2 p ednesové skladby, z toho 1 z období baroka nebo klasicismu

6. ro ník

Žák:

- dále zdokonaluje získané technické a výrazové prvky klavírní hry,
- hraje z listu na elementární úrovni,
- hraje písň dle akordických zna ek,
- s pomocí u itele si uv domuje hudební formu hrané skladby

Látka k postupovým zkouškám:

1 stupnice dur, 1 stupnice moll rovným pohybem přes 2/4 oktávy, akord T5 s obraty
dohromady 3hlasn , nebo zvláš 4 hlasn

1 etuda

2 p ednesové skladby, z toho 1 z období baroka nebo klasicismu

7. ro ník

Žák:

- získanými technickými dovednostmi vyjad uje hudební obsah skladby
s využitím sluchové sebekontroly a zvukových možností nástroje,
- je schopen samostatn nastudovat p im en obtížnou skladbu,
- je schopen stylové interpretace (hraje p im en obtížné skladby r zných styl a
žánr , p i emž využívá technických a výrazových prvk klavírní hry),
- hraje z listu p im en obtížné skladby

Látka k záv re ným zkouškám je shodná s absolventským programem.

Žák zahraje 1 nebo více p ednesových skladeb.

P edm t: Hra na klavír II. stupe

I. ro ník

Žák

- spontánn muzicíruje a realizuje své hudební p edstavy,
- samostatn ur uje tempo skladby,
- používá náro n jší pasážovou techniku na v tších plochách

II. ro ník

Žák:

- zná v tší hudební formy,
- vystihne styl, náladu a charakter hrané skladby,
- hraje písň s doprovodem podle akordických zna ek

III. ro ník

Žák

- dbá na kultivovanost klavírního tónu a krásu hudební fráze
- využívá svých schopností k samostatnému studiu skladeb
- umí využívat agogiku a tempo rubat

IV. ro ník

Žák:

umí zkombinovat získané technické a výrazové prost edky k interpretaci zvolených skladeb

Látka k záv re ným zkouškám, absolventský program:

1 rozsáhlejší p ednesová skladba nebo více kratších skladeb libovolného žánru podle zam ení žáka

5.4.2 Modul B

Hra na klavír II. stupe

I. ročník

Žák:

- rozvíjí cit v prstech pro tvoření tónu,
- dokáže rozlišit charakter skladby: rychle, pomalu; vesele, smutně,
- postupuje hudební představu a sluchovou sebekontrolu,
- hraje durové stupnice a akordy s obraty.
- používá a disponuje elementárními návyky a dovednostmi (flexibilní držení těla, nezávislost obou rukou, orientace na klaviatuře),
- postupuje základní technické prvky klavírní hry (prstová technika dle individuálních schopností),
- pedalizuje samostatně, popřípadě s pomocí učitele,
- je schopen hrát podle not jednoduché hudební útvary,
- je schopen hry z paměti,
- pomocí základních výrazových prostředků vyjadřuje náladu skladby,
- tvoří jednoduchý doprovod s použitím základních harmonických funkcí ke známým písním a melodiím.

II. ročník

Žák:

- zdokonaluje technické a výrazové prvky klavírní hry,
- hraje durové a mollové stupnice,
- osvojuje si rytmicky i výrazově vyrovnanou hru v kratších úsecích,
- upevňuje a kultivuje získané pianistické dovednosti a návyky,
- zjemňuje smysl pro krásu klavírního tónu a hudební fráze,
- interpretuje skladby různých stylových období,
- postupně seznamuje s melodickými ozdobami.
- doprovází v jednoduchých stylizacích známé písně.

III. ročník

Žák

- dále zdokonaluje získané technické a výrazové prvky klavírní hry,
- hraje z listu na elementární úrovni,
- hraje písně dle akordických značek,
- s pomocí učitele si uvědomuje hudební formu hrané skladby.
- odlišuje hlasy v polyfonní hře

IV. ročník

Žák:

- získanými technickými dovednostmi vyjadřuje hudební obsah skladby s využitím sluchové sebekontroly a zvukových možností nástroje,
- je schopen samostatně nastudovat píseň i obtížnou skladbu,
- je schopen stylové interpretace (hraje píseň i obtížné skladby různých stylů a žánrů, píseň využívá technických a výrazových prvků klavírní hry),
- vnuje se hře z listu píseň i obtížných skladeb,
- účastní se tyruční nebo komorní hry.

Látka k závěrečným zkouškám, absolventský program:

Žák zahraje 1 nebo více pedesátých skladeb

6

**Absolventské výkony žák ZUŠ ve studijním zaměření Hra na EKN a
Hra na klávesové nástroje (klavír)**

V následujícím textu budou uvedeny příklady absolventských vystoupení žáků ZUŠ ve studijním zaměření Hra na EKN a Hra na klavír. Tyto výkony lze jen stěží porovnávat, jelikož délka studia a koncepce učebních plánů se v době psaní této práce ještě neřídí koncepcí Školního vzdělávacího programu, ale koncepcí učebních osnov. V nich jsou žáci studijního oboru Hra na EKN zařazeni podle věku do:

přípravných ročníků PHV

základního studia I. stupně - 4 roky

základního studia II. stupně - 4 roky

Žáci studijního oboru Hra na klavír jsou zařazeni podle věku do:

základního studia I. stupně - 7 let

základního studia II. stupně - 4 roky

6.1 Programy, kterých absolventských vystoupení žáků ZUŠ

6.1.1 Hra na EKN, 4. ročník I. stupně :

Z. Abreu	Tico tico
A.L. Weber	Memory
W.A. Mozart	Swing ala Turca
M. Oldfield	Moonlight shadow
G. Zamfir	Píseň osamělého pastevce
R. Binge	Alžbětinská serenáda
A. Barroso	Brazil
E. Clapton	Tears in heaven
G. Gershwin	Somebody loves me
F. Mercury	We are the champion
P.L. Giombini	I like Chopin
E. Garner	Misty

MISTY

Copyright © 1955, Renewed 1983 MARKE MUSIC, LMERICK MUSIC, REGANESQUE MUSIC and TIMO-CO MUSIC

Words by Johnny Burke
Music by Erroll Garner

Slowly, with a smooth swing

Look at me, I'm as help-less as a kit-ten up a tree and I feel like I'm
way and a thou-sand vi-o-lins be-gin to play, or it might be the
own, would I wan-der through this won-der-land a-lone, nev-er know-ing my
cling-ing to a cloud, I can't un-der-stand, I get Mist-y just hold-ing your hand,
sound of your hel-lo, that mu-sic I hear, I get Mist-y the mo-ment you're
right foot from my left, my hat from my glove, I'm too Mist-y and too much in

S. Joplin	The entertainer
M. Allisson	ekej tiše
S. Owen	Št stí
H. Carmichael	Heart and soul
H. Warren	Chattanooga
R. Rodgers	Blue moon

51.

BLUE MOON

I can't un-der-stand, I get Mist-y just hold-ing your hand,
sound of your hel-lo, that mu-sic I hear, I get Mist-y the mo-ment you're
right foot from my left, my hat from my glove, I'm too Mist-y and too much in
cling-ing to a cloud, I can't un-der-stand, I get Mist-y just hold-ing your hand,
sound of your hel-lo, that mu-sic I hear, I get Mist-y the mo-ment you're
right foot from my left, my hat from my glove, I'm too Mist-y and too much in

Traditional	House of the rising sun
J. Wykrent	e ka lásky
N. Tannet	Go west
A.L. Weber	Memory
J. Lennon	All my loving

6.1.2 Hra na EKN, 4. ro ník II. stupn :

I. Berlin Alexander's ragtime band

G Shearing Lullaby of Birdland

LULLABY OF BIRDLAND

© 1952, 1953, 1954 ADAM R. LEVY & FATHER ENT., INC., New York, NY
Copyrights Renewed.

Words by George David Weiss
Music by George Shearing

Relaxed Swing

Lul-la-by Of Bird-land that's what I al-ways hear when you sigh

Nev-er in my word-land could there be ways to re-veal in a phrase how I feel

G.Geld Sealed with kiss (sm s italských melodí)

S Kenton Mexican Dance

S. Rollins St. Thomas

Medium Swinging
Latin

St. Thomas

Sonny Rollins

$\text{♩} = 105$ **A**

(tenor, 8va b.)

(Solos) **B** *(fine)*

A. Cha aturjan	Šavlový tanec
Electric light orchestra	Twilight
H Warren	Chattanooga
J.S. Bach	Air
Ch. Corea	Spain

Med. Samba **Spain** Chick Corea

$\text{♩} = 136$ **A** (elec. pn. & flute 8va)

(elec. pn.) EM11 (add bass)

(EM11) F#sus F#

T. Masuda	Sadness and sorrow
J. Ježek	Život je jen náhoda
B. Andersson	Mamma Mia

6.2.1 Hra na klavír 7. ro ník I. stupn

M. Dlouhý	Malá koncertní etuda
B. Martin	Kolombína tan í
D. Šostakovi	Romance
J. Novák	Elegantní val ík
D. Ellington	Caravan
V. Novák	Pochod (cyklus mládí)

6.2.2 Hra na klavír 4. ro ník II. stupn

D. Brubeck   It is raggy waltz

Swinging waltz tempo ♩ = 160

G. Gershwin   Rhapsody in blue (4 ru ní klavír, žák - u itel)

L. Janá ek   V mlhách

G. Gershwin   Preludium .1

W.A. Mozart   Turecký pochod

Náro nost i výb r repertoáru k absolventskému vystoupení je vždy pod ízen
možnostem žák a v sou asné praxi ve v tšin p ípad zejména jejich vkusu.⁸

⁸ Více ukávek absolventských skladeb ve studijním zam ení Hra na EKN je umíst no
v p íloze práce

Elektrické klávesové nástroje používané p i výuce na ZUŠ

Jak již bylo uvedeno v části o len ní elektronických nástroj , existuje velké množství firem zabývajících se jejich výrobou. Mezi nej ast ji zastoupené ve vybavení základních um leckých škol pat í:

Yamaha

Korg

Roland

Casio

Protože si i žáci po izují vlastní nástroje pro domácí p ípravu, je vhodné, aby ovládání nástroj bylo funk n i ergonomicky p íbuzné. P í výb ru nástroje hraje roli doporu ení u ítele a zejména finan ní možnosti rodi ů žáka. V základních um leckých školách navštívených p í tvorb této práce se vyu uje na nástrojích r zné úrovn . Je to nap íklad:

Yamaha Clavinova CVP 503

Jedná se o nep íliš (zejména pro cenovou náro nost) ve školách rozší ený nástroj.

Parametry:

- 88 kláves s GH3 mechanikou
- 897 rejstřík
- 272 styl
- Polyfonie 128 hlas
- USB Audio Recordér
- 16 stopý rekordér
- Mikrofonní vstup
- Vokální harmonizér
- Rozměry 143 x 89 x 61 cm
- Váha 71 kg
- Provedení Dark Rosewood Grain

Yamaha PSR 710**Parametry:**

- 61 kláves s dynamikou úhozu
- 128 hlasů polyfonie.
- 891 zvuk
- 232 stylů se 4 variacemi
- Monochromatický grafický displej
- 16 stopý rekordér
- Zobrazení textů a notace
- USB To Device, USB To Host

- USB Audio rekordér
- MIDI In/Out
- LAN konektor pro Internet Direct Connection

Korg PA 588

Parametry:

- Počet kláves: 88
- Typ klávesnice: Dynamická s kladívkovou mechanikou
- Rozměr klávek: Standard
- Počet zvuků: 882
- Počet doprovodů: 320
- General MIDI: Ano
- USB/MIDI: USB + MIDI
- Nahrávání do paměti / počet stop: 16
- Polyfonie: 80
- Výukové funkce: Ne
- Paměťové karty: slot pro SD Secure Digital
- Připojení mikrofonu: Ne
- Registrační paměť: Songbook
- One Touch Preset: Ano
- Zvukové rejstříky, které nástroj obsahuje lze upravovat a ukládat do paměti. Editace zvuků: Ano
- Hudební databáze: Ne

- Score: Ano
- Lyric: Ano
- LCD Display: Dotekový
- Vokální harmonizér: Ne
- Video výstup: Ne
- Split: Ano
- Dual: ano

Yamaha PSR 910

Parametry:

- 128 hlasá polyfonie
- 1186 zvuk
- 322 styl se 4 variacemi
- Barevný TFT displej
- Zobrazení text a notace
- USB To Device, USB To Host
- Pitch Bend, modulární kolečko
- Mikrofonní vstup, vokální harmonizér
- USB-Audio rekordér
- LAN konektor pro Internet Direct Connection
- Textový prohlížeč

Roland GW 8E

Parametry:

- současná hudební pracovní stanice s vysoce kvalitním 128-hlasým zvukovým generátorem
- široká paleta zvuků a inteligentní doprovodné styly, plus další banky etnických zvuků a stylů z celého světa
- USB přehrávač umožňuje přímé přehrávání MP3, WAV, AIFF a SMF souborů z USB klíče
- funkce Center Cancel u audio souborů umožňuje zpívání ve stylu karaoke
- vlastní 16-stopý sequencer slouží k ukládání interaktivní práce s nástrojem

8

**Nástin dalšího možného vývoje výuky na ZUŠ v oblasti vzdělávacího
zaměření Elektronické zpracování hudby**

Jak bylo popsáno v předchozím textu, výuka hry na EKN na zmíněných ZUŠ koresponduje s cíli jediného modulu Rámcového vzdělávacího programu - Hra na elektronické klávesové nástroje.

Další dva moduly:

- technika záznamu a reprodukce zvuku
  - tvorba hudby prostřednictvím digitálních technologií
- v souvislosti zůstávají v pozadí zájmu.

Zatímco v modulu Hra na EKN se mají žáci seznámit s tímto nástroji na úrovni obsluhy terminálu pro práci s MIDI, v modulu Technika záznamu a reprodukce zvuku je žákovi umožněno seznámit se se základními fyzikálními, akustickými a elektrotechnickými poznatky a využívat tyto poznatky k práci s hudbou. Například:

- k editaci zvuku
- ke snímání zvuku
- k digitalizaci zvuku
- k práci s hardwarem i softwarem určeným pro vytváření hudby.

Modul tvorba hudby prostřednictvím digitálních technologií je zaměřen na autorskou práci v digitálním prostředí. Žákovi je umožněno například:

- provádět remixy
- provádět koláže
- vytvářet původní hudební a zvukové projekty

V důsledku tohoto monomodulárního stavu dochází ve struktuře školního vzdělávacího programu ke shodě v náplni výuky. Výuka hry na EKN je velmi blízká výuce hry na klavír. Měla by tedy být i kvalitativně porovnatelná svými výstupy.

V praxi však můžeme pozorovat velké rozdíly a to z pohledu:

- interpretační náročnosti repertoáru,
- technické výsplošnosti žáků.

V kapitole 5 o absolventských výkonech můžeme porovnat, jaké skladby jsou interpretovány při absolventských vystoupeních žáků Hry na EKN a jaké u žáků Hry na klavír. Lze říci, že žáci se stejnou hodinovou dotací se v zaměření hra na EKN soustředí v tšinu studia na doprovod písní. V zaměření hra na klavír je naopak velmi rozsáhlý klavírní repertoár doplněn hrou písní s velmi rozmanitou náročností aranžmá.

Technická výsplošlost žáků je v obou zaměřeních ovlivněna individuálními schopnostmi. Žáci předmětu Hra na EKN jsou však handicapováni zejména kvalitou mechaniky nástroje.

Jestliže klavír jako nástroj i přes značné konstrukční rozdíly nabízí vždy kladívkovou mechaniku, EKN ji nabízí jen u dražších modelů. Přitom v tšina rodi volí pro své děti studium tohoto zaměření z důvodu menší vstupní investice a pořízení nástroje. Tím dochází k tomu, že děti a domácí piprav používají nástroje s nevyhovující mechanikou a tím je jejich další vývoj negativně ovlivněn. Tyto nevyhovující nástroje se používají někdy dokonce i pipivuce v ZUŠ.

Z tohoto pohledu je patrné, že takto koncipovaná výuka pipedmtu hra na EKN v ZUŠ je nefunkční. Stálo by za zvážení, zda není vhodné směřovat uplatnění oblasti elektronické zpracování hudby spíše ke dvěma modulům v pozadí.

Alternativou může být například nabídka studia hry na klavír doplněná odněkterého ročníku o volitelný pipedmt nebo kombinaci pipedmt z oblasti Elektronické zpracování hudby. Ve kterém ročníku si mohou žáci zvolit tuto variantu studia je možno stanovit jednotně nebo s ohledem na studijní výsledky.

Další možností je po absolvování několika ročníků hry na klavír zcela přejít do studijního zaměření EZH. Opět se nabízí varianta pevně stanoveného ročníku nebo možnost ohledu na studijní výsledky.

Tímto postupem by se odstranila dosavadní zastupitelnost obou z pipedmt navzájem. Tento postup však zejména na mnoha školách bude mít adekvátní odpor z ad pedagogů i rodičů. U pedagogů se často setkáváme s tím, že učitelé klavírního oddělení „opovrhují“ EKN a jejich výuku odmítají. Hru na EKN proto využívají pedagogové, kteří sice tyto nástroje umí ovládat, ale nejsou na rozdíl od učitelů hry na klavír pro výuku dostatečně metodicky pipraveni. Kombinací těchto pipedmt by se zamezilo vzájemné nevěřivosti mezi učiteli na školách a zejména by se zvýšila kvalita výuky.

Důležitá je i osvěta rodičů. Ředitel každé školy musí zvážít, zda upřednostuje kvantitu výuky nad kvalitou nebo naopak. Pokud se rozhodne jít cestou kvality, budou se muset s jeho cíli ztotožnit i učitelé. Oni se však mohou obávat:

- úbytku žáků studia hry na EKN i studia hry na klavír
- nutnosti dalšího vzdělávání - zejména učitelů hry na EKN budou vystaveni vysokému tempu vývoje technických zařízení a softwaru.

První z obav je vázána na individuální komunikaci s rodiči. Pokud je učitel i vedení školy společně pipesvědčivo pipínosu kvalitativního pipístupu k výuce, k úbytku žáků nedojde. Pouze se změní v kové portfolio žáků zmíněných oborů.

Nutnost dalšího vzdělávání učitelů je i bez této změny v pipístupu k výuce nezbytná. Je na řediteli, do jaké míry učitele k dalšímu vzdělávání motivuje.

Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo zmapování postavení výuky Hry na EKN na ZUŠ. Někdy jsem navštívil vybrané školy a provedl v nich pozorování výuky. Díky nim jsem si vytvořil představu o průběhu pedagogického procesu a o výuce. Mým závěrem je, že kvalita práce záleží na několika aspektech. Tím základním a nenahraditelným je osobnost učitele a jeho pedagogické zkušenosti. Ty mohou být v oboru, který se teprve vyvíjí, nabyty praxí nebo účastí na seminárech, workshopech nebo setkáních, kde si učitelé, ale i hráči vyměňují své zkušenosti.

Pro vytvoření dobrých podmínek pro výuku má též vliv vedení školy. Materiální podmínky pro výuku nejsou na všech školách stejné. Rozpočet školy sleduje určité priority a rychle mění a rozvíjející se obor s elektrickými nástroji nestačí pokrýt. Učitelé často suplují nedostatečné vybavení z vlastních zdrojů.

Pokud budou ve školství působit lidé, kteří považují učiteléské povolání za poslání a sami jsou hudebními nadšenci, mohou se studenti těšit na pestrou a zajímavou výuku. Nezáleží ani tak na materiálním zajištění jako na odhodlání vzdělávat budoucí generace. Hudba totiž nejen určuje kulturnost a výslovnost národa, ale pomáhá překonávat životní krize a dodává vřelost a radost do života.

Tato práce obsahuje stručný pohled do výuky předmětu Hra na EKN v době, kdy dochází k velké změně ve vzdělávacím systému. Každá škola si může vytvořit vlastní vzdělávací program podle svých priorit a možností. Ukazuje se ale, že po ústřední euforii nahradila rutina. Učitelé ZUŠ si prozatím netroufají opustit vžitý směr výuky a zabíhají systém pouze jinak formulují. Pokud ŠVP přejímají prvními několika lety, lze očekávat, že se učitelé i vedení škol odváží na kterékoliv změny tak, aby i velmi nestabilní odvozené vyvíjející elektronické nástroje byly v ZUŠ zastoupeny lépe než jen paralelním souběhem s jiným zaměřením.

Studium esteticko-výchovných předmětů a zejména studium v ZUŠ kromě praktických dovedností a pracovních návyků, které žákům přináší, přináší ve společnosti i některé negativní jevy. Hudební nástroje dávají žákům příležitost, aby si muziku osahali a aby je provázela celým životem. Záleží pak už jen na nich, do jaké míry se budou chtít hudbou novat. A když se jim láska k hudbě podaří přenést i na své děti, snad bude v budoucnu opět platit: "Co děláš, to muzikant!"

Resumé

Elektronické nástroje a zejména ty klávesové jsou pojítkem mezi umělé a nonumělé hudbou. Jinými slovy tedy jsou to nástroje umožňující spolupráci i velmi odlišných subjektů. Součástí výuky na ZUŠ není jen výuka hry na... Hlavním cílem je výchova hudbou, nikoli hudba.

Součástí práce je rozdělení a historický vývoj elektronických klávesových nástrojů a jejich zastoupení v systému hudebních nástrojů.

V této práci lze nalézt pohled do výuky Hry na EKN a jejich postavení v nových ŠVP. Můžeme zde porovnat výuku Hry na EKN s výukou Hry na klavír. Kritériem jsou v práci uvedené a které absolventské výstupy žáků.

V práci jsou zmíněny a které možnosti, jak lze výuku na ZUŠ modifikovat, aby nedocházelo k překrytí jednotlivých zaměření. V závěru jsou uvedeny a které nástroje, které se objevují ve vybavení škol.

Seznam použité literatury

FORRÓ, D., Po íta e a hudba. Praha: Grada, 1994. ISBN 80-85623-57-9

FORRÓ, D., Sv t MIDI. Praha: Grada, 1997. ISBN 80-7169-412-6

GUŠTAR M., Elektrofony. Praha: Uvnit , 2007. ISBN 978-80-239-8446-0

HERDEN, J., Elektronické klávesové nástroje v hudební výchov .
Praha: Sdružení MAC, spol. s r.o. 2002. ISBN 80-86015-88-2

HOLOUŠOVÁ, D., KROBOTOVÁ, M., Diplomové a záv re né práce.
Olomouc:Univerzita Palackého, 2002. ISBN 8024404583

JIRÁSEK, O.,VONDRÁ EK, J., Elektronické klávesové nástroje.
Praha: Computer press, 2003. ISBN 80-7226-824-4

SYROVÝ, V., Malý slovní základních pojm z hudební akustiky a hudební elektroniky.
Praha: AMU. 2001. ISBN 80-85883-80-5

Pedagogical fakulty of Palacký University Olomouc

Department of Music

**Elektronic keyboard instrument playing at school educational
program for artistic branches of basic artistic education**

Thesis

Author: Mgr. Vít Krejčík

Supervisor: MgA. Ladislav Pulchert Ph.D.

Olomouc 2012

Přílohy:

Obrazová příloha: ukázky notového zápisu n kterých skladeb interpretovaných na EKN

ukázky n kterých dalších elektrických klávesových nástroj

ALONG CAME BETTY

BENNY GOLSON

Medium Swing

Musical notation for 'Along Came Betty' in 4/4 time, Medium Swing. The score consists of three staves. The first staff is the melody, the second is the bass line, and the third is the piano accompaniment. Chord symbols are placed above and below the notes.

Chord symbols: $B\flat m7$, $B m7$, $B\flat m7$, $B m7$, $E7$, $A\Delta7$, $A\flat7$, $G\Delta7$, $G\flat7$, $G\flat m7$, $G m7$, $G\flat m7$, $G m7$, $C7$.

BESIDE MYSELF

Med. Swing

CHIP STEPHENS

INTRO (AD-LIB)

Musical notation for 'Beside Myself' in 4/4 time, Med. Swing. The score includes an intro section with two parts, A and B. Part A is marked 'SET TEMPO' and includes a 'Gm7/C' chord. Part B includes a 'Gm7' chord. The notation includes various chord symbols and a '3' symbol under a note in the final measure.

Chord symbols: $A\flat m7$, $G\flat m7$, $F m7\flat5$, $B\flat7\flat9$, $E m7$, $A7\flat9\sharp11$, $D m7$, $G+7\flat9$, $G m7/C$, $G\flat13/C$, $G m7$, $F m\Delta7$, $D m7/C\sharp$, $D m7$, $G m7$, $G m7/C$, $F\Delta7\sharp11$, $F6$, $E m7\flat5/A$, $A7$, $D\Delta7/A$, $E\flat\Delta7/A$, $E m7\flat5/A$, $A7\flat9$, $D m7$, $D\flat m7$, $C m7$, $F7$.

BESS, YOU IS MY WOMAN NOW

DuBOSE HEYWARD
IRA GERSHWIN
GEORGE GERSHWIN

Ballad

Musical notation for 'Bess, You Is My Woman Now' in 4/4 time, Ballad. The score consists of three staves. The first staff is the melody, the second is the bass line, and the third is the piano accompaniment. Chord symbols are placed above and below the notes.

Chord symbols: $B\flat\flat9$, $C m7$, $F7\sharp9$, $B\flat\flat9$, $E\flat\Delta7$, $E\flat m7$, $D m$, $G m7$, $E m7\flat5$, $E\flat7$, $D m7$, $A\flat7$, $D\flat\Delta7$, $F7$, $B\flat\flat9$, $C m7$, $F7\sharp9$, $B\flat\flat9$, $E m7\flat5$, $A7\flat9$.

Blue Monk

Medium tempo

By Thelonious Monk

(♩ = $\overset{3}{\text{♩}}$)

C⁷ F⁷ C⁷ C⁹

mp

F⁷ C⁷

Blue Train Blues (Ticket Agent Take Your Window Down)

Medium slow

Words & Music by Spencer Williams

(♩ = $\overset{3}{\text{♩}}$)

E^b E^{b7} B^baug

mp

Tick - et a - gent, tick - et a - gent, ease your win - dow down; - 'Cos my

E^b E^{b7} A^{b7}

ba-by, hon-ey ba-by's 'bout to leave this town. - He's tak - in' a run-out pow-der.

Blues (From 'An American In Paris')

Medium slow

By George Gershwin

B^b G⁷aug Cm B^b/D E^{b7} F^{||} B^b G⁷aug Cm⁷ B^b/D E^bm⁶ F⁷(b⁹)

mf

B^b G⁷aug Cm B^b/D E^{b7} F^{||} B^b B^b/D E^bmaj⁷ F^{||} B^b Cm⁷ C[#]dim B^{b7}/D

E^b Cm⁷(b⁵) B^b/F G^{b9} F⁷(b⁹) B^b / E^b F^{||}

Juno Di Roland

Yamaha MOX 6

Motif XF 8

Kurzweil PC3 LE6

mikro Piano Korg RD

Digitální piano Kawai CN 23C

Digitální piano Roland FP4FBK/WT

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Mgr. Vít Krejčík
Katedra:	hudební výchovy
Vedoucí práce:	MgA. Ladislav Pulchert Ph.D.
Rok obhajoby:	2012

Název práce:	Hra na elektronické klávesové nástroje ve školním vzdělávacím programu pro umělecké obory ZUV
Název v angličtině :	Elektronic keyboard instrument playing at school educational program for artistic branches of basic artistic education
Anotace práce:	Srovnání výuky hry na elektronické klávesové nástroje na několika základních uměleckých školách, její místo vedle výuky hry na klavír, využívané elektronické nástroje a jejich stručný vývoj. Absolventské výstupy a nastínění dalších možností, jak zaměřit výuku v ZUŠ.
Klíčová slova:	elektronické klávesové nástroje, základní umělecká škola, klavír, absolventské koncerty, Rámcový vzdělávací program, Školní vzdělávací program
Anotace v angličtině :	Comparing teaching playing electronic keyboard at some artistic schools, its position next to playing piano, exploited electronic instruments and their brief development. Results of graduates and outline of further possibilities how to aim the teaching at artistic school.
Klíčová slova v angličtině :	elektronic keyboard instrument, basic artistic school, School educational program, piano, graduate concert, General educational program
Přílohy vázané v práci:	Obrazová příloha: ukázky notového zápisu některých skladeb interpretovaných na EKN ukázky některých dalších elektrických klávesových nástrojů
Rozsah práce:	79 stran
Jazyk práce:	jazyk český

